

Slutrapport *Mobila Metoder*

Regionbibliotek Västerbotten (dåvarande Länsbiblioteket i Västerbotten) ansökte 2017 om utvecklingsstöd av Svensk biblioteksforening för att genomföra projektet Mobila Metoder.

BAKGRUND OCH GENOMFÖRANDE

I mars 2017 lanserades mobilappen Härlitt. Regionbibliotek Västerbotten drev utvecklingen genom projektet Litterapp som hade stöd från Kulturbryggan t.o.m. 2017-12-31. Den fortsatta driften av Härlitt sker idag av Regionbibliotek Västerbotten som en del i ett litteraturfrämjande uppdrag.

Appen presenterar författarskap, litterära verk och platser genom funktioner som förstärker eller illustrerar författarskapet och/eller platsen på nyskapande, relevanta sätt.

För att optimera användningen för dem som arbetar med litteraturförmedling ville vi, genom detta projekt, utveckla och testa metoder för hur den mobila tekniken kan användas läsfrämjande samt i bibliotekens referensarbete och verksamhet.

Augmented reality och spelifiering är exempel på funktioner och mekanismer som fortfarande växer och hittar användningsområden utanför den traditionella spelfären. I och med projektet kan metoder att använda dessa element och funktioner utvecklas och testas i såväl en läsfrämjande som informationsförmedlande kontext.

Vidare ville vi genom projektet undersöka förutsättningarna för att kunna dela data och information mellan appen Härlitt och bibliotekens digitala plattformar för att skapa mervärde.

Genom innovationsverkstäder blir bibliotekens personal, användare och också icke-användare delaktiga i att identifiera och utveckla mobila metoder i bibliotekens verksamhet, såväl i som utanför de fysiska och digitala rummen.

Johan Sundlöf

Biblioteksutvecklare

Regionbibliotek Västerbotten

johan.sundlof@regionvasterbotten.se

070 - 357 57 46

VAD VI VILLE OCH PROJEKTETS BETYDELSE

Efter genomförandet har projektet bidragit till:

- att utveckla metoder för läsfrämjande med mobilen som verktyg.
- att utveckla metoder för att använda Härlitt i syfte att arbeta läsfrämjande samt för att nå nya användargrupper.
- ökad kompetens hos bibliotekspersonal i länet att arbeta med ny och mobil teknik i sin publika verksamhet.
- ökad kompetens hos bibliotekspersonal i länet att arbeta med metoder för idégenerering, innovationer och användarcentrerad verksamhetsutveckling.
- ökad kvalitet och mervärde i bibliotekens e-tjänster.

Den mobila tekniken utvecklas ständigt och är relevant nu och i framtiden. Användandet av smarta mobiler, surfplattor och appar har ökat och fortsätter öka. I bibliotekens verksamheter är den dock relativt outnyttjad, trots att den torde ha potential att fungera som bryggan mellan det fysiska och det digitala samt att den möjliggör nya sätt att uppleva litteratur. Och, inte minst, den är ett redskap som användaren i många fall redan har tillgång till. Detta sammantaget innebär att projektets resultat har stor betydelse för många bibliotek i Sverige.

RESULTAT

En av utmaningarna initialt i projektet var det faktum att appen Härlitt saknade utvecklare under lång tid på grund av att avtalet gick ut med dåvarande utvecklarbyrå och det drog ut på tiden med ny upphandling. Detta omöjliggjorde de delar av projektet som handlade att exempelvis undersöka förutsättningarna för att kunna dela data och information mellan appen Härlitt och bibliotekens digitala plattformar för att skapa mervärde. Å andra sidan möjliggjorde bristen på apputvecklare att projektet kunde fokusera på innovationsverkstäder och efter en förfrågan till biblioteksföreningen fick vi godkänt att göra en omfördelning av projektets budget, något som möjliggjorde ytterligare innovationsverkstäder.

Huvudfokus inom Mobila Metoder har därför varit att erbjuda innovationsverkstäder där bibliotekspersonal testar olika typer av teknik i syfte att hitta och utveckla metoder för användning i biblioteksverksamheten.

Johan Sundlöf

Biblioteksutvecklare

Regionbibliotek Västerbotten

johan.sundlof@regionvasterbotten.se

070 - 357 57 46

INNOVATIONSVERKSTÄDER 2018-2019 INOM RAMEN FÖR MOBILA METODER

- workshop i Augmented Reality vid Marskonferensen 2018 i Umeå. Tillsammans med en grupp deltagare från olika bibliotekstyper i hela Sverige diskuterade och prototypade vi användningsområden för AR i biblioteksrummet. Några exempel handlade om att med hjälp av augmented reality skapa mervärden i sagostunder och boksamtal, samt använda funktionen som vägvisare och guide i det fysiska biblioteksrummet.
- workshop i digitala litteraturvandringar med hjälp av Google Earth och skönlitteratur som utspelar sig i och/eller har upphovspersoner från (främst) Västerbotten och som innehåller resa/resor. Workshopen utgick från hur bokcirkel kan arbeta med digitala litteraturvandringar i Google Earth. Inspiration kommer från Google Lit trips (<http://www.googlelittrips.org>). Denna workshop har genomförts två gånger, en i Skellefteå för folkbibliotekspersonal och en i Umeå för regionala biblioteksutvecklare.
- workshop/introduktion/orientering i Virtual Reality och Augmented Reality tillsammans med folkbibliotekspersonal från Västerbotten. Det gavs möjlighet att prova på praktiskt samt övergripande kring verktyg, utrustning och metoder. Både för att använda och utveckla, samt diskussioner om hur och vad man kan använda det till kopplat till bibliotekens verksamheter och uppdrag. I samarbete med Humlab, Umeå Universitet. Denna workshop har genomförts vid två tillfällen, en på Humlab vid Umeå universitet och en vid Marskonferensen 2019 i Umeå.
- Teknikjakten är en metod inspirerad av escape rooms som skapades i ett samarbete mellan Mobila metoder och projektet Mer för fler som Umeå kommuns bibliotek deltog i 2018. Projektgruppen bestod av sex personer från olika bibliotek som gick en metodutbildning, SKL:s Innovationsguiden. Vårt arbetsområde var Digital delaktighet. Genom intervjuer, dagboksskrivande och workshops kartlagde vi behov och önskemål hos

Johan Sundlöf

Biblioteksutvecklare

Regionbibliotek Västerbotten

johan.sundlof@regionvasterbotten.se

070 - 357 57 46

personer som själva beskriver att de lever i ett digitalt utanförskap. Vi såg att det är väldigt starkt förknippat med känslor, ibland positiva, men oftare negativa och jobbiga känslor. Det påverkar deras självkänsla. Utifrån det resultat vi fått fram har vi tillsammans med både användare och medarbetare tagit fram flera idéer och prototyper för hur vi kan stärka personers digitala självkänsla på ett roligt och inspirerande sätt. Tanken med Teknikjakten är att skapa något som är roligt och klurigt, men samtidigt utvecklande. Att det är lite spännande och går framåt stegvis gör att fokus främst ligger på problemlösning och samarbete snarare än känslan av gå en kurs i att lära sig digitala hjälpmedel.

I nuläget finns tre varianter av Teknikjakten. En för seniorer (Teknikjakten), en för barn åtta år och uppåt (Antagningsprov för superhjältar), samt en för IT-språkcafé (Språkjakten). En "skapa din egen Teknikjakten" är under utveckling för att till exempel kunna erbjuda intresserade att anpassa dem både geografiskt och innehållsmässigt.

Teknikjakten har även fått regional och nationell spridning med ett flertal bibliotek som hört av sig för att både höra mer om metoden, men även för att testa den själva.

Teknikjakten-workshops och prova på-tillfällen har genomförts vid ett flertal tillfällen, men t ex under Marskonferensen 2019 och Barnens Littfest 2019.

[\(https://sites.google.com/regionvasterbotten.se/teknikjakten/\)](https://sites.google.com/regionvasterbotten.se/teknikjakten/)

- tredagarsutbildning i verktyget Unity - en multiplattformspelmotor som utvecklats av Unity Technologies och används för att utveckla till exempel spel för persondatorer, konsoler, mobila enheter och webbsidor. Denna utbildning var för och med folkbibliotekspersonal från Västerbotten. Det erbjöds möjligheter att få en inblick bakom kulisserna av vad som är möjligt inom Virtual och Augmented Reality. Ett samarbete med Humlab, Umeå Universitet.
- filmade boktrailers. Workshops för och med folkbibliotekspersonal. Syftet med dessa var att med enkla medel (till exempel mobiltelefon, surfplatta med mera) lära sig att filma proffsigt filmade boktrailers i ledning av en filmare från produktionsbolaget Bautafilm.
Denna workshop har genomförts på tre folkbibliotek i Västerbotten samt

Johan Sundlöf

Biblioteksutvecklare

Regionbibliotek Västerbotten

johan.sundlof@regionvasterbotten.se

070 - 357 57 46

vid Marskonferensen 2019.

Även denna metod har fått ringar på vattnet likt Teknikjakten då vi fått flertal förfrågningar både nationellt och regionalt både om att höra mer om metoden, men även önskan om att få ta del av workshopen.

AVSLUTNING

- vi har utvecklat metoder för läsfrämjande med mobilen som verktyg i exempelvis de innovationsverkstäder som handlat om augmented reality, virtual reality, digitala litteraturvandringar och filmade boktrailers.
- vi har utvecklat metoder för att använda Härlitt i syfte att arbeta läsfrämjande samt för att nå nya användargrupper under till exempel filmade boktrailers-innovationsverkstäderna.
- vi har ökat kompetensen hos bibliotekspersonal i länet att arbeta med ny och mobil teknik i sin publika verksamhet via samtliga former av innovationsverkstäder.
- vi har ökat kompetensen hos bibliotekspersonal i länet att arbeta med metoder för idégenerering, innovationer och användarcentrerad verksamhetsutveckling genom att exempelvis se till att ha användarna i fokus under innovationsverkstäderna.
- vi har ökat kvalitet och mervärde i bibliotekens e-tjänster via till exempel Teknikjakten vars innehåll bland annat är just att hitta och lära sig om ett antal av bibliotekens e-tjänster.

Vi har under projektets gång sett att våra innovationsverkstäder satt bollar i rullning som kommer att fortsätta även efter projektets slut. Vi får nya förfrågningar både regionalt och nationellt om att berätta om och att genomföra många av innovationsverkstäderna igen. Vi har också etablerat nya samarbeten och nätverk under projektet. Dessa kommer till stor nytta efter projektets slut i vårt fortsatta arbete med att testa olika typer av teknik tillsammans med bibliotekspersonal i syfte att hitta och utveckla metoder för användning i biblioteksverksamheten.

Johan Sundlöf

Biblioteksutvecklare

Regionbibliotek Västerbotten

johan.sundlof@regionvasterbotten.se

070 - 357 57 46